

Toespraak
Herdenking 2
november 2016

"Op een avond, het was al laat, werd er opeens hard op de deur gebonsd. Het was een

patrouille Duitsers. Ze riepen: "Müller, raus!", molenaar eruit! Vader ging naar de deur en daar stonden de Duitsers met het geweer in de aanslag."

Dat vertelde Jo Theune, de opa van Lisan, gisteren in de klas. De kinderen luisterden vol aandacht naar het verhaal van ruim 70 jaar geleden.

"Vader moest mee naar de molen, want ze zagen steeds lichtflitsen en dachten dat er geseind werd. Het bleek een begin van kortsluiting te zijn. Daardoor vonkte het af en toe. Toen de Duitsers dat zagen, was alles in orde. We hadden geluk gehad", vertelde Jo Theune, "een brand in de molen werd voorkomen."

'We hadden geluk gehad'. Ja, de molen bleef gespaard. Maar wat de toen 11-jarige Jo op dat moment niet wist, is dat de molen later volledig verwoest werd, niet door brand, maar door een bom.

De molen waar dorpelingen vergeefs bescherming zochten voor de bommen.

3 oktober 1944: Gerommel boven zee. Vele bommenwerpers naderden de kust. Ze hadden het op de dijk gemunt. De inwoners van Westkapelle wisten van de dreiging. Er waren immers pamfletten uitgestrooid met de boodschap: Ga naar een veilige plaats. Maar waar moesten ze heen? Was het

thuis nog veilig? Velen vluchtten de schuilkelders in. 47 mensen schuilden in de molen van Theune; die had immers dikke stevige muren. Daar was je veilig. Dacht men. Een voltreffer. Molen De Roos stortte in. Het zeewater stroomde binnen. Slechts drie personen overleefden dit drama. 44 mensen kwamen om.

En Jo en zijn ouders? Hebben zij de molen niet als schuilplaats gekozen. Nee. Het was wel het plan, maar Bep, de oudere zus van Jo wilde absoluut niet in de molen. Ze zochten elders een schuilplaats.

Jo's beide oma's en een opa schuilden wel in de molen, zo ook een tante, twee neven en een nichtje en kwamen om. Hun namen staan hier op verschillende grafstenen, tussen de vele andere namen.

Abraham Theune	73 jaar
Elizabeth Theune Abrahamse	73 jaar
BarboraBrasser Westerbeke	68 jaar
Johanna Brasser	42 jaar
Joost Brasser	20 jaar
Pieterrella Brasser	13 jaar
Kornelis Brasser	9 jaar

Jo's andere opa was niet in de molen, maar werd ook gedood door het bombardement. Zijn naam staat bovenaan op de steen van de vermisten.

Johannes Brasser	73 jaar
------------------	---------

Oom Jaap heeft een graf op de begraafplaats. Hij werd door de Duitsers gefusilleerd.

Jakob Brasser	28 jaar
---------------	---------

Straks leggen Lisan en haar klasgenootjes bloemen om hen te herdenken.

Lisan, nu zo oud als haar opa toen heeft nog haar beide opa's en oma's. Haar opa Jo, toen zo oud als Lisan nu, verloor in één klap zijn beide oma's en opa's.

Een verhaal waar je verdrietig van wordt.

En nu je hier staat bij de graven en de machtige toren, vraag je je misschien af: Als ik verdriet heb, bij wie kan ik dan terecht?

En als ik me onveilig voel en ik ben bang, waar kan ik dan schuilen?

In de bijbel staat:

In psalm 46: God is voor ons een veilige schuilplaats, een betrouwbare hulp in nood.

En in psalm 61: U bent altijd mijn schuilplaats geweest, een toren te sterk voor de vijand.

De opa van Lisan vertelde ons het verhaal van het bevrijdingsdrama van toen.

Nu wil Lisan iets tegen haar opa zeggen:

"Opa, ik hou van je!"